

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผล ในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย

ในบทนี้จะวิเคราะห์บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย โดยนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงการนำไปเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศด้วยเพื่อนำไปสู่การกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในชั้นสอบสวนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1 ปัญหาของการไม่กำหนดสิทธิของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอย่างชัดเจน

ปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดให้มีสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาขึ้นเป็นการเฉพาะนั้น สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นปัญหาประการสำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ไม่กำหนดถึงสิทธิของผู้เสียหายดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้ คือปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิในชั้นสอบสวนอย่างชัดเจน ปัจจุบันปัญหาในชั้นสอบสวนเป็นปัญหาใหญ่ที่หาทางแก้ไขกันมานานแต่ก็ยังคงหาข้อสรุปที่เป็นรูปธรรมไม่ได้ เนื่องจากเป็นปัญหาด้านกฎหมายที่กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนไม่ชัดเจน จึงส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนถือเป็นต้นทางในกระบวนการยุติธรรมที่ผู้เสียหายและผู้ต้องหาจะได้รับความช่วยเหลือและความคุ้มครอง ประชาชนทั่วไปจำเป็นต้องใช้บริการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนของกระบวนการสอบสวนนี้เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่จำเป็นและในการแสวงหาพยานหลักฐานบางชนิดจำเป็นต้องใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ได้พยานหลักฐานนั้นมา ซึ่งในปัจจุบันหน้าที่ของพนักงานสอบสวนนั้นมีความสำคัญมากแต่ในการปฏิบัติงานจริงจะเกิดปัญหาอันเนื่องมาจากกฎหมายที่ไม่ได้บัญญัติไว้ใน

การปฏิบัติจึงจะถือว่าเกินอำนาจหน้าที่หรือกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ จึงส่งผลให้เกิดข้อโต้แย้งในทางกฎหมายว่าพนักงานสอบสวนมีหน้าที่หรือไม่เพียงใด ปัญหาเหล่านี้ทำให้พนักงานสอบสวนลงความเห็นอะไรไปแล้วคู่ความส่วนใหญ่ก็จะไม่พอใจกับความเห็นนั้น โดยจะรู้สึกว่าการสอบสวนไม่เป็นกลางลงความเห็นเข้าข้างอีกฝ่าย จึงทำให้มีการฟ้องร้องกันที่ศาลในเรื่องพนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางและที่สำคัญคือการร้องเรียนพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ¹หรือลุกลามไปถึงการฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อให้พนักงานสอบสวนชดเชยค่าเสียหาย สิ่งสำคัญที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นสอบสวนในกรณีที่ผู้เสียหายไม่รู้ถึงสิทธิของตนเองและพนักงานสอบสวนก็ไม่มีหน้าที่แจ้งสิทธิในทางคดีให้ผู้เสียหายทราบ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการรับรองคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงมาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างจริงจังและเพื่อให้สิทธิของผู้เสียหายไม่ถูกละเลยโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องกำหนดให้ชัดเจนถึงมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายในชั้นสอบสวนรวมถึงวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เสียหายต้องรู้ถึงวิธีปฏิบัตินั้นด้วย เพื่อที่จะคัดค้านการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะทำให้ประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายสามารถรับรู้ถึงขั้นตอนของกฎหมายในการรับรองสิทธิของผู้เสียหายอีกทั้งยังสามารถใช้สิทธิในฐานะของผู้เสียหายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาอย่างชัดเจนแล้วทำให้ผู้เสียหายสามารถที่จะรับรู้สิทธิของตนเองและโต้แย้งเจ้าหน้าที่ของรัฐหากมีการไม่รับรองสิทธิของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นการนำแนวนโยบายของรัฐมาบัญญัติเป็นกฎหมายเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ตามข้อตกลงในปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 เพื่อให้ข้อตกลงตามปฏิญญาฉบับนี้เป็นจริงมิใช่เพียงแนวนโยบาย ซึ่งมีหลักการสำคัญที่ว่า การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยผู้เสียหายย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยความชอบธรรมอยู่แล้ว เพราะผู้เสียหายมิได้เป็นผู้เริ่มต้นกระทำความผิดแต่เป็นผู้ถูกกระทำ รัฐในฐานะผู้ควบคุมดูแลบุคคลในสังคมจึงต้องกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองดูแลผู้ที่ถูกละเมิดอย่าง

¹ ไทยรัฐออนไลน์. (2561). *อึ้ง! สติดี ฟ้องตำรวจคดีทุจริตพุ่งสูงสุด*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <http://www.thairat.co.th>. [2561, 1 ตุลาคม].

ดีที่สุดเพื่อให้สิทธิของผู้เสียหายเป็นจริงมีไว้เพียงนโยบายและเพื่อให้สิทธิของผู้เสียหายนี้สามารถที่จะใช้บังคับได้อย่างกว้างขวางทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นที่ตัวผู้เสียหายเองจะต้องได้รับรู้ว่าเมื่อตนตกเป็นผู้เสียหายแล้วมีสิทธิอะไรบ้างในทางคดีตั้งแต่ชั้นสอบสวนทั้งยังจะต้องรู้ด้วยว่าในชั้นสอบสวนพนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติอย่างไรต่อผู้เสียหายหรือต่อคดีของผู้เสียหาย ซึ่งในปัจจุบันผู้เสียหายมักจะถูกปฏิเสธสิทธิในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยที่ผู้เสียหายเองก็ไม่รู้ว่าตนเองนั้นถูกละเมิดสิทธิที่รัฐรับรองและคุ้มครองในฐานะผู้เสียหายเพราะผู้เสียหายไม่รู้ว่าตนเองนั้นเมื่อตกเป็นผู้เสียหายแล้วมีสิทธิอะไรบ้าง รู้แต่เพียงว่าร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้แต่ในรายละเอียดหรือขั้นตอนในการดำเนินคดีหรือแม้กระทั่งกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงความคืบหน้าของคดี ผู้เสียหายไม่สามารถที่จะรับรู้ได้เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้บัญญัติกำหนดสิทธิของผู้เสียหายไว้อย่างชัดเจนทำให้สิทธิของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนถูกละเลยหรือถูกละเมิดอยู่บ่อยครั้งทั้งที่เกิดจากการตีความกฎหมายที่ผิดพลาดจนไปถึงการใช้กฎหมายที่ไม่ชัดเจนในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิด เช่น ในกรณีของการไม่รับแจ้งความหรือทำเพียงแต่ลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น แต่ทั้งนี้เกิดจากการบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18² และมาตรา 19³ ที่

²ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 18 วรรคสามและวรรคสี่. บัญญัติว่า

“ ภายใต้งบบังคับแห่งบทบัญญัติในมาตรา 19 มาตรา 20 และมาตรา 21 ความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหา มีที่อยู่ หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน

ในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน การดำเนินการสอบสวนให้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้น หรือผู้รักษาการแทน

ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่
- (2) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง
- (3) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป
- (4) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรม กระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน
- (5) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง
- (6) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง

พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้

ในกรณีข้างต้นพนักงานสอบสวนต่อไปนี้ เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

- (ก) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจ

กำหนดขอบเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนทำให้เกิดการไม่รับรับคดีของพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีคำสั่งที่ 419/2556 กำหนดให้พนักงานสอบสวนรับคดีทุกคดีแล้วส่งไปยังพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายแต่ประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงคำสั่งนี้ได้เท่าที่ควรจึงจำเป็นต้องบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายให้ชัดเจน โดยในการที่จะทำให้ผู้เสียหายได้รับรู้หากมีการละเมิดสิทธิของผู้เสียหายโดยพนักงานสอบสวนก็จะต้องมีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจนและกำหนดมาตรการสำหรับพนักงานสอบสวนเพื่อที่จะให้มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนต่อผู้เสียหายและแนวทางในการปฏิบัตินั้นประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายก็ต้องรู้ด้วยเพราะถ้าหากพนักงานสอบสวนมีการบิดเบือนไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดประชาชนก็จะรู้ได้ทันทีว่าสิทธิของตนนั้นได้ถูกปฏิเสธแล้ว การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า สิทธิของผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของชั้นสอบสวนนั้นยังคงไม่ชัดเจนในขั้นตอนของการปฏิบัติต่อผู้เสียหายอันส่งผลต่อการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและการปฏิบัติต่อผู้เสียหายของพนักงานสอบสวน แม้ว่าสิทธิของผู้เสียหายจะได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในหลายฉบับที่ผ่านมา⁴ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 40 (4) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองและในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 25⁵ บัญญัติให้ผู้เสียหายได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แต่ก็เป็นการบัญญัติ

(ข) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 40 (4). บัญญัติว่า “ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง”

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 25. บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่นบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นนั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

ที่กว้างมากทำให้การนำไปใช้ไม่อาจทำได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องของการปฏิบัติที่ถูกต้องของพนักงานสอบสวน ระยะเวลาที่ชัดเจนและโทษที่เหมาะสมหากไม่ปฏิบัติตาม หากแต่การบัญญัติไม่ชัดเจนนี้อาจส่งผลกระทบไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ไม่มีมาตรฐานที่จะสามารถรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าจะได้รับการคุ้มครองจากรัฐอย่างจริงจัง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจนในกรณีที่ผู้เสียหายเข้ามาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนโดยกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้างในทางคดี เช่น เมื่อตกเป็นผู้เสียหายแล้วมีสิทธินำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและมีสิทธิที่จะรู้ถึงขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีของผู้เสียหายโดยเน้นให้ผู้เสียหายเข้าไปมีส่วนร่วมในทางคดีให้มากขึ้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติต่อผู้เสียหายโดยมีมาตรฐานที่เท่าเทียมกันทั่วประเทศและเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบัญญัติให้มีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายนั้น จะต้องคำนึงถึงความต้องการด้านการดำเนินคดีของผู้เสียหายเป็นหลักเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเป็นไปตามความประสงค์ของผู้เสียหายอย่างยุติธรรมที่สุด ซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่เป็นแต่เท่านั้นแต่ยังเป็นกระบวนการที่จะเรียกความเชื่อมั่นในงานสอบสวนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและเป็นการพัฒนาหน่วยงานให้มีมาตรฐานในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลอีกด้วย และเพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้เสียหายนั้นสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

ปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดให้มีการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำในทางสังคม และมีสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีสิทธิต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่กฎหมายของประเทศไทยเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายนั้นมีหลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้น ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 เป็นต้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วมีการนำกฎหมายมาใช้บ่อยมากและเป็นการยากที่ผู้เสียหายจะรู้ถึงสิทธิต่างๆที่ตนมี เพราะฉะนั้น จึงมีการให้ความสำคัญกับการแจ้งสิทธิให้แก่คู่ความทราบ แต่ก็เกิดปัญหาในทางกฎหมายขึ้น เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องบัญญัติไว้ไม่ชัดเจนว่า ผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้างในชั้นสอบสวนและสิทธิที่ผู้เสียหายมีและตัวผู้เสียหายรู้ถึงสิทธิเหล่านั้นหรือไม่ เมื่อผู้เสียหายไม่รู้ถึงสิทธิของตนเองก็ไม่สามารถที่จะปกป้องสิทธิที่กฎหมายบัญญัติรับรองและคุ้มครองให้ได้ เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธในการรับรองสิทธินั้น การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยประชาชนก็จะไม่เกิดขึ้น ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นก็จะไม่ได้รับการแก้ไข ผู้เสียหายก็จะไม่ได้รับการเยียวยาตามที่รัฐกำหนด

ปัจจุบันมีปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นสอบสวนเนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนไว้อย่างชัดเจน คงมีเพียงพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 ที่บัญญัติถึงวิธีปฏิบัติที่พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่จะได้รับในกรณีที่ตกเป็นผู้เสียหาย แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากการเยียวยาความเสียหายเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมแล้ว แต่ปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข คือปัญหาในชั้นสอบสวนที่ผู้เสียหายไม่รู้ถึงสิทธิที่ตนมีตามกฎหมาย เช่น สิทธิในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็วและเป็นธรรม โดยทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 กำหนดให้พนักงานสอบสวนจะต้องรับคดีทุกคดีที่มีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์⁶ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวโดยมีข้ออ้างในทางกฎหมายคือ มูลคดีไม่ได้เกิดในเขตอำนาจ พนักงานสอบสวนจึงไม่รับคดีทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความสะดวก หรือแจ้งกับผู้เสียหายว่าจะมีการสอบสวนในภายหลังแต่ก็ไม่ทำการสอบสวนจนคดีขาดอายุความ⁷ โดยเหตุนี้ที่เป็นช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้พนักงาน

⁶ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556.

⁷ ผนวฒ เจริญหลาย. (2559). *การบังคับโทษทางคดีอาญา ศึกษา การทูลจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมของพนักงานสอบสวน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมมงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 160.

สอบสวนสามารถประวิงคดีได้โดยศาลปกครองเคยตัดสินว่าการที่พนักงานสอบสวนให้ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ยังสถานีที่มุลคดีเกิดขึ้นเป็นการกระทำโดยชอบแล้วซึ่งขัดกับคำสั่งที่ 419/2556 ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นผลเสียกับผู้เสียหายเป็นอย่างมาก เพราะผู้เสียหายไม่สามารถที่จะทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนทำให้เกิดช่องว่างที่ทำให้พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งได้ จึงจำเป็นที่พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายมีตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับทราบถึงสิทธิ นั้น เพื่อเป็นการรักษาสิทธิของผู้เสียหายเองจึงต้องบัญญัติให้มีการแจ้งสิทธิดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบเป็นหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการให้ผู้เสียหายรู้ถึงสิทธิของตน ซึ่งเป็นการนำเอาแนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองผู้เสียหายโดยรัฐมาปรับใช้กับการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบ ซึ่งแนวความคิดนี้มีหลักการสำคัญที่ว่า รัฐจะต้องให้การรับรองต่อมาตรการทางด้านกฎหมาย ตลอดจนมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็นทั้งหลายทั้งปวง เพื่อให้บังเกิดผลต่อสิทธิทั้งหลายที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งรัฐนั้นมีหน้าที่ออกมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่นๆ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเป็นจริง โดยการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนั้น เป็นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนขึ้นสำหรับการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม⁸ เพื่อให้การแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย

⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 40. บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

- (1) สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง
- (2) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่อง การได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่ง
- (3) บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
- (4) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง
- (5) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

นี้สามารถที่จะลดช่องว่างของกฎหมายที่จะทำให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องนั้นยังไม่มีกำหนดถึงการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่รัฐกำหนดให้กับผู้เสียหายทราบ ไว้อย่างชัดเจนในกรณีประชาชนตกเป็นผู้เสียหาย ซึ่งจุดประสงค์ของการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบตามกฎหมายต่างประเทศนั้นมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้เสียหายทราบถึงสิ่งที่รัฐกำหนดให้ และหากมีการละเมิดสิ่งที่รัฐกำหนดให้ ตัวผู้เสียหายก็จะมีสิทธิในการเรียกร้องให้หน่วยงานที่ละเมิดรับผิดชอบได้ ซึ่งโดยหลักแล้วเป็นการลดปัญหาในความไม่รู้ถึงสิทธิของผู้เสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนั้นตามกฎหมายไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนทำให้สิทธิของผู้เสียหายไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร ซึ่งแตกต่างกับต่างประเทศที่ถึงเห็นถึงการไม่แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็วและเป็นธรรมจึงต้องมีการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบ แต่กฎหมายไทยนั้นกลับไม่มีการบัญญัติถึงการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนให้ผู้เสียหายทราบอย่างชัดเจน จึงเป็นการทำให้ผู้เสียหายส่วนมากที่ไม่มีความรู้ด้านกฎหมายไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นไม่ได้บัญญัติถึงหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างชัดเจนอย่างที่เราจะเห็น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนขึ้นมาให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างถูกต้องตามที่กฎหมายรับรองคุ้มครองไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการมีส่วนร่วมในทางคดีของผู้เสียหายเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้สิทธิของกลุ่มที่มีความเสมอภาคกันอีกด้วยไม่เป็นแต่เท่านั้น แต่

-
- (6) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ
- (7) ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว
- (8) ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ

ยังเป็นกระบวนการที่ผู้เสียหายจะสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาจากกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสม และผู้กระทำความผิดก็จะได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงพนักงานสอบสวนก็จะมีแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องโดยมีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน ทั้งยังเป็นประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับการคุ้มครองไปด้วย เพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนให้ผู้เสียหายทราบ นั้นสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

เนื่องจากบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางอาญามีสิทธิได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แต่ก็เป็นปัญหาที่ผู้เสียหายไม่รู้ถึงสิทธิดังกล่าวที่รัฐกำหนดให้ จึงเกิดการแก้ไขพระราชบัญญัติค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ฉบับนี้ในปี พ.ศ. 2559 โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้แจ้งสิทธิในเรื่องค่าเสียหายที่จะได้รับจากรัฐ⁹ จุดประสงค์ในการแก้ไขเพิ่มเติมคือ ต้องการให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงสิทธิในเรื่องค่าเสียหายที่จะได้รับจากรัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เสียหายต้องการหลังจากคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

แต่ในปัจจุบันผู้เสียหายกลับไม่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้เท่าที่ควร เพราะว่าพนักงานสอบสวนมักละเลยไม่แจ้งสิทธิในเรื่องค่าเสียหายที่รัฐกำหนดให้ผู้เสียหายทราบ จึงส่งผลกระทบต่อทำให้ผู้เสียหายไม่รู้ถึงค่าเสียหายที่จะได้รับจากรัฐ และไม่ได้ยื่นคำร้องขอค่าเสียหายดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้สวัสดิการที่รัฐกำหนดขึ้นมานั้นผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงได้ ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติในการรับคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ลดลงทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2560 โดยในปี 2550 มีสถิติการรับคดีเฉลี่ยอยู่ที่ 42,000 แต่ในปี 2560 ว่าจะมีการรับคดีเฉลี่ยอยู่ที่ 19,000 คดี¹⁰

จะเห็นได้ว่า จำนวนคดีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับคดีลดลงมากซึ่งสวนทางกับผลสำรวจของนิคัาโพลที่พบว่ามีการก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นโดยผู้ที่ก่ออาชญากรรมมีอายุลดน้อยลง

⁹ พระราชบัญญัติค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559). มาตรา 6/1.

¹⁰ สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา. (2561). สถิติคดีอาญาทั่วประเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีการรับแจ้งความคดีที่เกิดขึ้นกับประชาชน(เฉพาะฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ แต่ยังไม่รวมถึงคดีจราจรที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: https://statistic.police.go.th/dn_main.htm. [2561, 1 ตุลาคม].

และเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น¹¹ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ส่งผลถึงความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนที่ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า การที่รัฐกำหนดมาตรการในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมจึงจำเป็นที่รัฐจะต้องกำหนดมาตรการที่ทำให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงสิทธิเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน ซึ่งการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธินั้นก็เป็นการดำเนินการหนึ่งในการคุ้มครองผู้เสียหาย โดยเป็นการนำแนวความคิดในการคุ้มครองผู้เสียหายโดยรัฐมาใช้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เสียหาย ซึ่งทฤษฎีนี้มีหลักการสำคัญที่ว่ารัฐจะต้องออกมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สิทธิของผู้เสียหายเป็นจริง โดยจะต้องมีการตรวจสอบกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งยังจะต้องดำเนินการเยียวยาผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพต่อการละเมิดสิทธินั้นๆ โดยการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบนั้น เป็นการแจ้งเตือนให้ผู้เสียหายรับรู้ถึงสิทธิที่ตนจะได้รับเมื่อตกเป็นผู้เสียหายอีกทั้งยังเป็นการกำหนดหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอันส่งผลไปถึงความรับผิดชอบที่จะได้รับหากละเลยไม่แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบเพื่อให้การแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบนี้สามารถที่จะทำให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐที่จะเยียวยาให้แก่ผู้เสียหายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายตามมาตรา 6/1 แห่งพระราชบัญญัติค่าทดแทนค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาก็มีลักษณะเป็นการกำหนดหน้าที่ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงการเยียวยาที่รัฐกำหนดให้ แต่ก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้เท่าที่ควรเนื่องจากในชั้นสอบสวนยังมีปัญหาเรื่องของการรับคดีจึงทำให้ขั้นตอนในการแจ้งถึงเรื่องการเยียวยาความเสียหายซึ่งเป็นขั้นตอนต่อการรับคดีในชั้นสอบสวนจึงไม่สามารถทำได้

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า มาตรการในการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบนั้นตามกฎหมายไทยมีเพียงการแจ้งให้ทราบถึงการเยียวยาตามมาตรา 6/1 แห่งพระราชบัญญัติค่าทดแทนค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 เท่านั้นจึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายยังคงขาดประสิทธิภาพ และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการแจ้งสิทธิของพนักงานสอบสวนมี

¹¹ ผลสำรวจของนิด้าโพล. (2560). *ปัญหาอาชญากรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: www.nidapoll.nida.ac.th. [2561. 1 ตุลาคม].

ประสิทธิภาพมากขึ้นจึงควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงรายละเอียดและความคืบหน้าของคดีให้ผู้เสียหายทราบเพื่อที่ผู้เสียหายจะได้ติดตามและตรวจสอบสำนวนคดีรวมถึงตรวจพยานหลักฐานก่อนส่งให้พนักงานอัยการอีกครั้งด้วย แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามกฎหมายไทยนั้นกลับไม่มีการบัญญัติถึงการแจ้งสิทธิในทางคดีและการแจ้งความคืบหน้าของคดีรวมถึงสิทธิในการตรวจพยานหลักฐานของผู้เสียหายไว้ จึงเป็นการทำให้เกิดช่องว่างในการใช้กฎหมายของพนักงานสอบสวน อันส่งผลให้สิทธิของผู้เสียหายถูกละเลยหรือถูกละเมิดโดยผู้เสียหายไม่รู้ตัวหรือกว่าผู้เสียหายจะรู้ตัวคดีก็ขาดอายุความไปแล้วทำให้เสียสิทธิในการดำเนินคดีและเสียสิทธิในค่าชดเชยความเสียหายที่จะได้รับจากรัฐ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงรายละเอียดของคดีและสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีได้อย่างสะดวก รวมถึงสามารถที่จะตรวจสอบสำนวนคดีและตรวจพยานหลักฐานก่อนส่งให้พนักงานอัยการ โดยอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่จะต้องไม่ทำให้การสอบสวนเสียหาย เพื่อให้พนักงานสอบสวนตระหนักถึงหน้าที่ที่จะได้รับอันส่งผลถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบัญญัติให้มีมาตรการที่เคร่งครัดในการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวน โดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเป็นหลักเพื่อให้ผู้เสียหายได้บรรเทาความทุกข์ที่เกิดจากการตกเป็นผู้ถูกกระทำความผิดในทางอาญา ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายโดยรัฐไม่เป็นแต่เท่านั้นแต่ยังเป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนรู้สึกว่ารัฐสามารถที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้และเป็นประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับการคุ้มครองไปด้วย อีกทั้งยังเป็นการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้เสียหายนั้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการเพียงพอที่จะทำให้เกิดการบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิมและในขณะเดียวกันก็เป็นการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของ การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายให้ทันสมัยมากขึ้นอีกด้วย

4.2 ปัญหาการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย ศึกษาเปรียบเทียบตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

สำหรับการศึกษาในหัวข้อของการเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เป็นการเปรียบเทียบถึงการกำหนดสิทธิของผู้เสียหาย และการกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ความรู้ในด้านกฎหมายในชั้นสอบสวน เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ผลเสียของการไม่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของทั้งผู้เสียหายและพนักงานสอบสวนให้ชัดเจน อันส่งผลถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการด้านสิทธิมนุษยชนในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างและข้อบกพร่องของกฎหมายแต่ละประเทศ ซึ่งจะนำมาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับกระบวนการยุติธรรมของไทย

สำหรับศึกษาในหัวข้อนี้เป็นการเปรียบเทียบเรื่องการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยทำการศึกษาทั้งในกรณีการแจ้งสิทธิต่อผู้เสียหายในชั้นสอบสวน และในกรณีการติดตามผลความคืบหน้าทางคดีในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายด้วย หากมีการกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิที่ผู้เสียหายมีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ตัวผู้เสียหายเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชาชนธรรมดาไม่ได้มีความรู้ด้านกฎหมายจะได้รู้ถึงสิทธิที่ตนเองมีเมื่อตกเป็นผู้เสียหาย ในส่วนของพนักงานสอบสวนเมื่อแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบแล้วก็เสมือนมีภาระผูกพันต่อผู้เสียหายคนนั้นที่จะต้องอธิบายรายละเอียดของคดีและแนวทางในการทำคดีตั้งแต่รับคำร้องทุกข์ไปจนกว่าคดีจะไปสู่พนักงานอัยการ และในการกำหนดให้ผู้เสียหายสามารถติดตามผลความคืบหน้าของคดีได้นั้นก็ถือเป็นการตรวจสอบเบื้องต้น ทั้งในเรื่องของพยานหลักฐานและสำนวนคดี ซึ่งการแจ้งสิทธิและติดตามความคืบหน้าในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายดังกล่าว เป็นการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดในการคุ้มครองผู้เสียหายโดยรัฐ โดยมีหลักการที่ว่า หากประชาชนจะต้องตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมและไม่ได้รับความยุติธรรมจากรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็จะต้องมีมาตรการในการตรวจสอบที่รัดกุมอีกด้วย

ทั้งนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ส่งผลให้ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กรณีที่ผู้เสียหายไม่รู้ถึงสิทธิของตนที่มีในชั้นสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนดและพนักงานสอบสวนก็ละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 เมื่อผู้เสียหายไม่รู้ว่าพนักงานสอบสวนมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไรและก็ไม่รู้ว่าสิ่งที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติต่อผู้เสียหายนั้นถูกหรือผิดอย่างไรทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถโต้แย้งสิทธิของตนเองได้เมื่อมีการละเมิดเกิดขึ้น รวมถึงสิทธิในเรื่องการเยียวยาค่าเสียหายแม้จะกำหนดให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบแต่ก็ไม่มีโทษที่ชัดเจนหากมีการละเลยไม่แจ้งสิทธิดังกล่าว ผู้เสียหายก็ต้องตกเป็นผู้เสียหายอีกครั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ สุดท้ายผู้เสียหายก็ไม่สามารถนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ ส่งผลถึงความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนเป็นอย่างมากอีกทั้งประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนก็จะลดลงทำให้ปริมาณของคดีอาชญากรรมก็จะมีแต่เพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถควบคุมได้ แต่กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนั้นกลับไม่มีการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายทำให้กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนยังขาดประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียหาย ซึ่งมีความแตกต่างจากการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายในกฎหมายต่างประเทศ ที่ได้มีการกำหนดเอาไว้ตามที่ได้ศึกษาดังนี้¹²

4.2.1 สหรัฐอเมริกา

เป็นสหพันธ์สาธารณรัฐที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ Common law ก็ประสบกับการที่ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงสิทธิที่รัฐกำหนดไว้ได้ ทางรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาในยุคแรก ได้กำหนดนโยบายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบแต่กลับถูกละเลยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่ได้บัญญัติไว้เป็นกฎหมายจึงเป็นการยากที่จะบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพ แต่ในภายหลังทางรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาจึงได้แก้ไขปัญหาโดยการบัญญัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นกฎหมายที่บังคับใช้เป็นการทั่วไป (มาตรา 503(C) ของกฎหมายการคุ้มครองสิทธิและการชดเชยความเสียหาย ค.ศ. 1990 (42USC1067(c)) ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด อีกทั้งเมื่อบัญญัติเป็นกฎหมายแล้วประชาชนก็ทราบถึงสิทธิที่ตนมีจึงเป็นการถ่วงดุล

¹² Code of Practice for Victims of Crime Presented to Parliament pursuant to section 33 of the Domestic Violence, Crime and Victims Act 2004.

อำนาจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนผู้ได้รับความเสียหาย ซึ่งความสำเร็จในครั้งนี้งผลให้จำนวนของผู้เสียหายที่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาเพิ่มมากขึ้น

ในสหรัฐอเมริกา นั้นเป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่า หากมีการบัญญัติเพียงสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาโดยไม่มีมาตรการควบคุมตรวจสอบที่ชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายนั้นมักจะละเลยไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด และหากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดก็ไม่มีบทลงโทษอะไรที่ชัดเจน ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นขาดประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก สุดท้ายสิทธิที่รัฐบัญญัติรับรองคุ้มครองให้แก่ผู้เสียหายก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ภายหลังจึงได้มีมาตรการแก้ไขกฎหมายเพื่ออุดช่องว่างดังกล่าว โดยบัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายอย่างชัดเจน และบัญญัติถึงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้เสียหายโดยการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบเช่นกัน รวมถึงบทลงโทษหากเจ้าหน้าที่ละเลยไม่ใส่ใจในสิทธิของผู้เสียหาย

ตามที่ได้ศึกษามานั้นจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยนั้นยังไม่มีมาตรการในการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถที่จะรับรู้ถึงสิทธิของตนเองในฐานะผู้เสียหายได้ เพราะฉะนั้นหากจะแก้ปัญหาให้ตรงตามความต้องการของสังคมและตัวผู้เสียหายเองจึงต้องมีมาตรการในการมีส่วนร่วมในคดีของผู้เสียหายให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อที่จะให้ตัวผู้เสียหายเองเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนจึงต้องมีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายและขอบเขตในการมีส่วนร่วมในคดีให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้ผู้เสียหายเข้าไปทำให้สำนวนคดีเสียหายหรืออ้างสิทธิเกินความจำเป็นทำให้เกิดความยุ่งยากในการสอบสวนเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นจากตัวอย่างกรณีของสหรัฐอเมริกาผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการบัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดขอบเขตในการใช้สิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการใช้สิทธิเกินขอบเขต อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเกิดความยุ่งยากเกินความจำเป็น แต่จะต้องกำหนดมาตรการให้ผู้เสียหายมีสิทธิในการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนและตรวจสอบพยานหลักฐานรวมถึงการคัดสำเนาต่างๆที่จำเป็น เพื่อให้ผู้เสียหายมีหลักฐานยืนยันการทำสำนวนของพนักงานสอบสวนก่อนที่จะส่งให้พนักงานอัยการฟ้องต่อไป ซึ่งเป็นมาตรการในการตรวจสอบเบื้องต้นของตัวผู้เสียหายเองและเป็นการลดปัญหาการทำคดีล่าช้าการเขียนสำนวนไม่ถูกต้องตามจุดประสงค์ที่ผู้เสียหายต้องการหรือแม้กระทั่งการส่งพยานหลักฐานไม่ครบตามที่ผู้เสียหายรวบรวมมาให้พนักงานสอบสวน อีกทั้งเป็นการแสดงเหตุผลของการสรุปสำนวนหรือการตัดพยานหลักฐานของผู้เสียหายซึ่งเป็นการแสดงถึงความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

4.2.2 ประเทศสหราชอาณาจักร

ประเทศสหราชอาณาจักรเป็นประเทศกลุ่ม Common law อีกประเทศหนึ่งที่มีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างจริงจัง เนื่องจากประเทศสหราชอาณาจักรได้มีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายไว้ใน Code of Practice for Victims of Crime โดยการให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในคดีของตนตั้งแต่เริ่มต้นคดี ไปจนถึงชั้นพิจารณาคดีและถือเป็นสิทธิของผู้เสียหายตามกฎหมายที่จะใช้สิทธิดังกล่าวได้โดยชอบธรรมและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมพร้อมที่จะรับฟังความกังวลที่ผู้เสียหายจะได้รับจากคดี โดยเฉพาะความกังวลที่จะได้รับจากจำเลยว่าจะถูกคุกคามหรือถูกแกล้งแค้นจากจำเลย ซึ่งความกังวลนี้จะส่งผลถึงการการใช้ชีวิตโดยปกติสุขของผู้เสียหาย อีกทั้งประเทศอังกฤษยังได้กำหนดบทบาทของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจนในการที่จะให้ความรู้ในด้านกฎหมายและในด้านสิทธิของผู้เสียหาย ทั้งยังกำหนดถึงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการอธิบายถึงสิทธิของผู้เสียหายเพื่อให้ผู้เสียหายเข้าใจถึงสิทธิที่รัฐบัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ อีกทั้งยังกำหนดให้ผู้เสียหายสามารถติดตามทวงถามความคืบหน้าของคดีได้ตามกฎหมายอีกด้วย ทำให้ผู้เสียหายมั่นใจได้ว่าคดีของตนนั้นจะไม่ถูกละเลยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประเทศสหราชอาณาจักรจึงเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาอย่างชัดเจนทำให้บุคคลธรรมดาที่ยังไม่ตกเป็นผู้เสียหายก็สามารถรับรู้ถึงสิทธิที่ผู้เสียหายมี ไม่เป็นแต่เท่านั้นยังได้มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องรับรู้ถึงสิทธิที่ผู้เสียหายมีและมีหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเหล่านั้นอย่างดีที่สุด (Adult Victims Part A: Victims' Entitlements Section 1: Police Investigation) โดยที่การกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่ชัดเจนนี้ส่งผลให้ผู้เสียหายรู้ถึงสิทธิที่ตนมีและสามารถที่จะโต้แย้งเจ้าหน้าที่ได้หากมีการปฏิเสธสิทธินั้น ทำให้เกิดมาตรการในการตรวจสอบและสามารถที่จะโต้แย้งเจ้าหน้าที่ได้หากมีการปฏิเสธสิทธินั้น ทำให้เกิดมาตรการในการตรวจสอบและสามารถที่จะโต้แย้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการลดปัญหาในการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามในสิ่งที่กฎหมายกำหนด รวมถึงมีบทลงโทษที่ชัดเจนหากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยสิทธิของผู้เสียหายด้วย

เพราะฉะนั้น ประเทศไทยจึงต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับประเทศสหราชอาณาจักร เพราะประเทศสหราชอาณาจักรนั้นกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่แจ้งให้ผู้เสียหายทราบว่าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะได้รับการอธิบายถึงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมและได้รับแจ้งความคืบหน้าของคดีซึ่งแตกต่างจากกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนของประเทศไทยที่ยังไม่มีการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงขั้นตอนในชั้นสอบสวนและแม้คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 จะกำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งความคืบหน้าของ

คดี แต่ก็ไม่มี การปฏิบัติจากพนักงานสอบสวนอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นเพียงคำสั่งจากหน่วยงาน ของตำรวจเท่านั้น ผู้เสียหายซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ก็ไม่รู้ถึงการปฏิบัติในส่วนนี้ทำให้ไม่มีการร้องเรียนในเรื่องของการแจ้งความคืบหน้าของคดี เท่าที่ควร ระบบงานสอบสวนจึงไม่ได้รับการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของผู้เสียหาย

4.2.3 ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มกฎหมาย Civil law และเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาค เอเชียเหมือนประเทศไทย โดยในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายนั้นประเทศญี่ปุ่น ได้มีมาตรการ ใน การกำหนดสิทธิของเสียหายและมีมาตรการในการกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิ ของผู้เสียหายไว้อย่างชัดเจน ในกฎหมาย Basic Act on Crime Victims กล่าวคือ เมื่อประชาชนตก เป็นผู้เสียหายในคดีอาญาตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นก็จะบัญญัติรับรองสิทธิของผู้เสียหายไว้ อย่างชัดเจนตั้งแต่ในชั้นสอบสวนไปจนจบคดี และยังกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน สำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในชั้นสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องจัดห้องสอบสวนสำหรับ ผู้เสียหายโดยตรงภายในห้องจะต้องไม่มีรูปภาพหรือสิ่งใดที่เป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายหรือทำให้ ผู้เสียหายรู้สึกหดหู่ใจ และจะมีมาตรการที่จะกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ต้องเคารพสิทธิของ ผู้เสียหายและปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด¹³ โดยที่ขั้นตอนในการสอบสวนนั้นผู้เสียหายมีสิทธิที่จะ ได้รับรู้ทุกขั้นตอน และหน่วยงานที่มีหน้าที่แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบคือ ตำรวจ (Basic Act on Crime Victims, Article 18, Article 19)

เพราะฉะนั้นหากจะนำกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายของประเทศญี่ปุ่นมาเป็น แนวทางในการการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน ก็จะต้องมีการปรับแก้ กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายโดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในคดีมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกฎหมายก็ต้องมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายให้ตรงตามความต้องการของผู้เสียหาย ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในชั้นสอบสวนที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องมีการ กำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติอย่างพนักงานสอบสวนมีแนวทางในการปฏิบัติที่ ชัดเจนส่วนผู้เสียหายก็จะได้รับการคุ้มครองสิทธิโดยพนักงานสอบสวนอย่างมีมาตรฐาน

¹³ ฌักทอร์ สรธัทธณ์ และคณะผู้วิจัย. (2558). *โครงการศึกษาแนวทางการจ่ายค่าตอบแทนการให้ความช่วยเหลือ แก่เหยื่อในคดีอาญา:กรณีการให้ความช่วยเหลือเหยื่อในคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น*. คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 82.

ดังนั้น ประเทศญี่ปุ่นจึงเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้เสียหายเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นความบกพร่องของภาครัฐที่ปล่อยให้ประชาชนประสบกับอาชญากรรมจึงได้มีมาตรการในการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาอย่างชัดเจน รวมถึงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้ในพระราชบัญญัตินี้จะไม่ได้ระบุถึงโทษที่จะได้รับหากเจ้าหน้าที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ก็ตาม แต่การที่บัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายและหน้าที่ของตำรวจอย่างชัดเจนทำให้การลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไม่เป็นอุปสรรคเพราะมีกฎหมายอื่นรองรับ เช่น หากเจ้าหน้าที่กระทำความผิดหรือมีการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างชัดเจนก็จะมีประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติถึงความรับผิดไว้ ทั้งนี้กฎหมายจะต้องกำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานไว้อย่างชัดเจน

สำหรับประเทศไทยนั้น การกำหนดสิทธิของผู้เสียหายยังไม่ชัดเจน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นหลักในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน อีกทั้งสิทธิของผู้เสียหายก็ไม่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะฉะนั้นในการบัญญัติกฎหมายจะต้องไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันระหว่างผู้เสียหายกับผู้ต้องหาและจะต้องกำหนดหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติต่อผู้เสียหายให้ชัดเจน จึงจำเป็นที่จะต้องบัญญัติสิทธิของผู้เสียหายไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นที่เข้าใจว่าเป็นกฎหมายในเชิงนโยบายไม่ใช่ในการบังคับใช้อย่างประมวลกฎหมายอาญา จึงควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย โดยการกำหนดหน้าที่ในการให้ความรู้ทางด้านคดีความ ให้มีความชัดเจนในทางกฎหมาย เพื่อที่จะได้มีผลในการบังคับใช้ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่เข้าใจตรงกัน อีกทั้งจะเป็นการลดปัญหาความเข้าใจผิดที่ประชาชนมีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า ในการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบหรือการติดตามผลในชั้นสอบสวนรวมถึงระยะเวลาในการส่งคดีให้พนักงานอัยการนั้น เป็นการนำแนวความคิดในเรื่องรัฐสวัสดิการมาปรับใช้ ตามทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม เพื่อให้มีการตัดสินความผิดที่เกิดขึ้นโดยบุคคลที่น่าเชื่อถือ (ศาล) ซึ่งทฤษฎีนี้มีหลักการสำคัญที่ว่า หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงยึดหลักที่ว่าบุคคลจะมีความผิดได้ต้องผ่านการตัดสินของศาล การดำเนินคดีจะต้องกระทำลงโดยปราศจากอคติและทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด โดย

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องไม่ใช้อำนาจไปในทางที่ผิด อีกทั้งผู้บริสุทธิ์จะต้องได้รับการปกป้องโดยผลของกฎหมาย ส่วนผู้กระทำความผิดก็สมควรที่จะได้รับการลงโทษที่เหมาะสม¹⁴ เพื่อให้คดีของผู้เสียหายเข้าสู่ศาลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญคือ ในการทำคดีโดยพนักงานสอบสวนนั้นจะต้องอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายและไม่ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าตนเป็นผู้เสียหายอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากปณิธานว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น¹⁵บัญญัติไว้ค่อนข้างกว้างจึงต้องอาศัยการปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2.4 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย

ประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหาย	ประเทศ			
	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศสหราชอาณาจักร	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไทย
ชื่อกฎหมายที่ระบุสิทธิของผู้เสียหาย	18 U.S. Code§3771. Crime victims'rights	Code of Practice for Victims of Crime	Basic Act on Crime Victims (Act No. 161 of 2004)	รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 (บัญญัติไว้กว้างมาก)
เจ้าหน้าที่ในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่กฎหมายรับรอง	เจ้าหน้าที่ตำรวจ	เจ้าหน้าที่ตำรวจ	เจ้าหน้าที่ตำรวจ	ยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน
สิทธิในการติดตามความคืบหน้าของคดี	เจ้าหน้าที่ตำรวจจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะและผู้เสียหายสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีได้ตลอดตามที่กฎหมายกำหนด	เจ้าหน้าที่ตำรวจจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะและผู้เสียหายสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีได้ตลอดตามที่กฎหมายกำหนด	เจ้าหน้าที่ตำรวจจะแจ้งให้ทราบเป็นระยะและผู้เสียหายสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีได้ตลอดตามที่กฎหมายกำหนด	ยังไม่มีกฏหมายกำหนดให้เป็นกฏหมาย

¹⁴ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจรัสการพิมพ์จำกัด. หน้า 1.

¹⁵ ปณิธานว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985.

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า ในประเทศไทยยังไม่บัญญัติที่ชัดเจนในการให้สิทธิกับผู้เสียหาย รวมถึงมาตรการในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนอย่างชัดเจน มีเพียงคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 ซึ่งเป็นคำสั่งภายในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและยังไม่ถือเป็นกฎหมายที่ประชาชนรับรู้เป็นการทั่วไป หากประชาชนผู้ได้รับความเสียหายไม่ได้รับแจ้งถึงรายละเอียดของคดีรวมถึงแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนก็จะเป็นการยากที่จะตรวจสอบได้ว่าพนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติออกคำสั่งหรือไม่ ในปัจจุบันการฝ่าฝืนคำสั่งนี้ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับเพียงโทษทางวินัยเท่านั้น เพราะยังไม่มีการบัญญัติเป็นกฎหมาย แต่หากบัญญัติเป็นกฎหมายซึ่งมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปก็จะทำให้เกิดความชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ผลที่เกิดขึ้นหากการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนขาดความชัดเจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนจนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในการทำคดีและเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนกับผู้เสียหายให้ถูกต้องตรงกัน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการคุ้มครองผู้เสียหายในส่วนนี้อย่างเป็นรูปธรรม แต่กฎหมายไทยกลับไม่มีการบัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายอย่างชัดเจนทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถนำคดีของตนเข้าไปสู่กระบวนการยุติธรรมได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับคดีและการติดตามความคืบหน้าของคดี แต่ก็เป็นไปได้ยากเนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นไม่ได้บัญญัติหลักการคุ้มครองผู้เสียหายอย่างชัดเจนจึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัด

ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดให้มีการบัญญัติถึงสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกำหนดมาตรการในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนขึ้นมาให้รัดกุม เพื่อให้สิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้รับการคุ้มครองโดยรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบัญญัติให้มีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายที่ชัดเจนและกำหนดหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่ผู้เสียหายมี โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้เสียหายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียหาย ซึ่งจะทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในชั้นตำรวจมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมที่จะได้รับการคุ้มครองไปด้วยและเพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนั้นสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาในการแจ้งความคืบหน้าตามจำนวนการ สอบสวน

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการทำสำนวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างชัดเจนทำให้บางครั้งผู้เสียหายร้องเรียนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำคดีล่าช้าหรือคดีความของผู้เสียหายไม่คืบหน้า จึงจำเป็นต้องแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงความคืบหน้าของคดีเพื่อให้ผู้เสียหายสามารถที่จะมีส่วนร่วมในทางคดีได้และรับทราบความเป็นไปของคดี การที่ผู้เสียหายไม่สามารถที่จะรับรู้ถึงสิทธิของตนในชั้นสอบสวนก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้เสียหาย จึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการในการทำให้ผู้เสียหายได้รับรู้ถึงสิทธิของตนเองตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมตรวจสอบการทำงานในชั้นสอบสวนให้ชัดเจน แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐกลับไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่เป็นกรอบในการปฏิบัติ จึงส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้เสียหายและอาจจะเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้เสียหายได้ สำหรับการแจ้งสิทธิและติดตามความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนั้นยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุให้ผู้เสียหายถูกละเลยสิทธิในชั้นสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิในชั้นสอบสวนอย่างชัดเจน และกำหนดให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่ผู้เสียหายมีตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นหลักประกันที่จะทำให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆที่รัฐกำหนดให้ อีกทั้งหากไม่มีการกำหนดให้แจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายดังกล่าวขึ้นก็จะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นว่ากฎหมายของไทยนั้นไม่สามารถคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้การคุ้มครองสิทธิดังกล่าวขึ้นเป็นการคุ้มครองสิทธิที่ไม่ครอบคลุมและไร้ซึ่งประสิทธิภาพในการบังคับใช้

เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน โดยกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนในการแจ้งความคืบหน้าของคดีในการสรุบทำนวนการสอบสวนทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอให้มีการกำหนดระยะเวลาการสรุบทำนวนการสอบสวนตามมาตรา 87 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

หากเป็นความผิดที่กระทำลงแล้วรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้กระทำความผิดมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งสามารถที่จะจับตัวได้หากมีพยานหลักฐานเพียงพอพิสูจน์ว่ากระทำความผิดจริงในกรณีที่การกระทำความผิดทางอาญานั้นมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปีหรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งศาลมีอำนาจสั่งขังได้รวมทั้งหมดไม่เกินสี่สิบแปดวัน ในกรณีที่

เช่นนี้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและสรุปสำนวนให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่สืบแปลวันนี้ ทั้งนี้หากผู้เสียหายเข้าร้องทุกข์พร้อมพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นกล้องวงจรปิดหรือคลิปวิดีโอที่สามารถระบุตัวตนของผู้กระทำความผิดได้พนักงานสอบสวนจะต้องสรุปสำนวนให้ทันสืบแปลวันเพื่อไม่ให้เกิดการประวิงคดีและไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ในกรณีที่เกิดการกระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สืบปีขึ้นไปจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามในกรณีนี้พนักงานสอบสวนจะขออำนาจศาลฝากขังได้ไม่เกินสืบสัปดาห์ หากผู้เสียหายมาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนพร้อมกับพยานหลักฐานอันเป็นการแสดงถึงผู้กระทำความผิดหรือแสดงถึงพฤติการณ์ในการกระทำความผิดพนักงานสอบสวนจะต้องสรุปสำนวนคดีเพื่อส่งให้พนักงานอัยการภายในกำหนดระยะเวลาสืบสัปดาห์ก่อนที่ศาลจะปล่อยตัวผู้ต้องหา

ซึ่งทั้งสองกรณีข้างต้นนั้นเป็นกรณีที่ผู้เสียหายนำพยานหลักฐานมามอบให้พนักงานสอบสวนโดยที่พนักงานสอบสวนไม่ต้องหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมจึงสมควรที่จะกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนในการสรุปสำนวนคดีส่งให้พนักงานอัยการเพื่อเป็นการลดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการทำคดีโดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีอิทธิพลหากไม่มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนจะทำให้เกิดการประวิงคดีขึ้นได้และเป็นการป้องกันการค้าคดีอีกด้วย แต่หากเกิดความล่าช้าในการหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 87 วรรคเจ็ด ก็ให้โอกาสในการขยายระยะเวลาในการขังออกไปอีกได้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานสอบสวนสามารถขยายระยะเวลาในการสรุปสำนวนการสอบสวนออกไปได้อีกแต่ต้องแสดงพยานหลักฐานให้ศาลได้สวนจนศาลพอใจ จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาให้รัดกุมและทันต่อเทคโนโลยีในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดระยะเวลาในการสรุปสำนวนการสอบสวนนั้นเป็นการกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งยังมีการขยายระยะเวลาออกไปในกรณีที่มีความจำเป็น การแจ้งความคืบหน้าในการทำคดีของพนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญอย่างมากในชั้นสอบสวนเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าเกินสมควรแก่เหตุและผู้เสียหายสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีได้ตลอด ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายตามแนวความคิดในการคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมตามหลักปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับเหยื่ออาชญากรรม และการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Declaration of Basic Principle of Justice for

Victims, 1985) เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้เสียหายเมื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งมีหลักการสำคัญที่ว่า การคุ้มครองผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมนั้น ไม่ได้หมายความเพียงผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงบุคคลใกล้ชิด ที่จะต้องได้รับความดูแลจากผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม หรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำความผิดทางอาญา และยักรวมถึงผู้ที่เข้าช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมอีกด้วย โดยการกำหนดระยะเวลาในการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบตามสำนวนการสอบสวนเป็นพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมเพื่อที่จะนำความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายไปสู่กระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาค่าเสียหายจากรัฐและผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสม ทั้งนี้รวมถึงบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดก็มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาค่าเสียหายด้วย เพื่อให้การแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนี้สามารถที่จะทำให้ผู้เสียหายรู้ถึงสิทธิที่ตนมีและรู้ถึงขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งหากมีการละเลยสิทธิของผู้เสียหาย ตัวผู้เสียหายก็จะสามารถเรียกร้องสิทธิเหล่านั้นได้ทันที

ปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดให้มีการติดตามความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย สืบเนื่องจากกรณีแรกข้างต้นเมื่อผู้เสียหายรับรู้ถึงสิทธิที่ตนมีตามกฎหมายแล้วสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้เสียหายมีความประสงค์ที่จะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เมื่อมีการลงบันทึกประจำวันไว้แล้วและคดีอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนแต่ระยะเวลาในการทำคดีไม่แน่นอนสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงออกคำสั่งที่ 419/2556 กำหนดให้มีการแจ้งผลการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษทราบแล้วทำเป็นหนังสือแจ้งความคืบหน้าการสอบสวน โดยมีระยะเวลาในการแจ้งความคืบหน้าผลการสอบสวนครั้งแรกเมื่อครบกำหนด 30 วัน นับแต่วันรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ครั้งที่ 2 เมื่อครบกำหนด 60 วันนับแต่วันที่แจ้งครั้งแรก ครั้งที่ 3 เมื่อสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการ ซึ่งในการแจ้งครั้งที่ 3 นี้ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ทำให้เกิดช่องว่างในการประวิงคดีได้ อีกทั้งคำสั่งของสำนักงานตำรวจชาติมีผลบังคับเฉพาะในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้นซึ่งพนักงานสอบสวนอาจละเลยจะไม่ปฏิบัติตามจึงจำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้ให้ชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะฉะนั้นผู้เสียหายจึงมีสิทธิที่จะได้รับทราบถึงผลความคืบหน้าของคดีเพื่อไม่ให้คดีเกิดความล่าช้าเกินความจำเป็น อันจะทำให้เกิดความเสียหายแก่คดี ทั้งยังเป็นการตรวจสอบสำนวนคดีรวมถึงพยานหลักฐานที่สำคัญ โดยที่พนักงานสอบสวนอาจมิได้นำเข้าไปในสำนวนคดี โดยผู้เสียหายเองสมควรที่จะมีสิทธิในการตรวจสอบความถูกต้องของพยานหลักฐาน

ในปัจจุบันมีกฎหมายที่พนักงานสอบสวนนำมาบังคับใช้ คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 130 ที่บัญญัติให้ทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า จะทำการในทีใดเวลาใดแล้วแต่จะเห็นสมควร แต่ก็ไม่ได้บัญญัติถึงระยะเวลาในการสอบสวนไว้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วเป็นการยากที่จะกำหนดระยะเวลาในการทำคดีแต่ละคดี ซึ่งมีความยากง่ายแตกต่างกันไป เพราะฉะนั้น จึงต้องมีการบัญญัติเป็นกฎหมายเพื่อเป็นการให้สิทธิกับผู้เสียหายในการติดตามความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนเพื่อที่จะทำให้ผู้เสียหายสามารถติดตามคดีได้ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสำนวนคดีหรือพยานหลักฐานผู้เสียหายก็สามารถที่จะตรวจสอบให้สิ้นสงสัย แต่ปัญหาด้านกฎหมายที่ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถติดตามผลในชั้นสอบสวนได้ คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งในมาตรา 9 บัญญัติว่าข้อมูลข่าวสารของทางราชการประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของทางราชการ แต่ก็ยังมีข้อยกเว้นที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 ว่า “ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งกฎหมายเป็นมาตรการที่รัฐจัดให้มีเพื่อบังคับให้เกิดผลตามความต้องการของสังคม และกฎหมายต่างๆ จะบังเกิดผลได้ต่อเมื่อมีกลไกบังคับให้เกิดผลและกลไกนั้นจะถูกบังคับใช้โดยเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารใดหากทำให้ การใช้บังคับกฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ สำหรับแง่มุมที่ทำให้การใช้บังคับกฎหมายไม่เกิดผลนั้นกฎหมายมิได้จำกัดว่า ต้องเป็นเรื่องประเภทใดอาจเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารก็ได้ ” ซึ่งข้อยกเว้นนี้ทำให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนนั้นเกิดความคลาดเคลื่อนในการให้ข้อมูลด้านคดีความต่อผู้เสียหาย เพราะข้อมูลนั้นอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานและพนักงานสอบสวนอาจอ้างได้ว่า มีกฎหมายฉบับนี้ที่ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลด้านคดีความต่อผู้เสียหาย จึงส่งผลเสียในการติดตามความคืบหน้าของคดีของผู้เสียหาย ทำให้คดีผู้เสียหายเกิดความล่าช้าหรืออาจถูกแทรกแซงจากผู้ต้องหาหรือญาติของผู้ต้องหาได้ เพราะฉะนั้น จึงต้องบัญญัติขอบเขตของข้อมูลข่าวสารด้านคดีของผู้เสียหายไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ชัดเจนถึงสิทธิในการติดตามความคืบหน้าของคดีเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้เสียหาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า การติดตามผลความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนนั้น เป็นการนำแนวความคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในคดีอาญามาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นสอบสวน ซึ่งทฤษฎีนี้มีหลักการสำคัญที่ว่า จะ

เสียหายผู้เสียหายอย่างไรให้ตรงตามความต้องการของผู้เสียหายให้มากที่สุด โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งก็คือ การที่ให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในคดีมากขึ้นและผู้เสียหายสามารถที่จะตรวจสอบความ คืบหน้าของคดีได้ แต่ต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายที่ต้องบัญญัติให้สิทธิกับผู้เสียหายอย่างชัดเจน โดยการติดตามผลความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนนั้น เป็นกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่าการปฏิบัติ หน้าที่ของพนักงานสอบสวนนั้นเกิดความล่าช้า และเสี่ยงต่อการที่คดีนั้นจะขาดอายุความซึ่งจะทำให้ เกิดความเสียหายต่อคดีเป็นอย่างมาก ผู้เสียหายจึงจะต้องติดตามผลความคืบหน้าของคดีและเพื่อ ไม่ให้พนักงานสอบสวนปฏิเสธที่จะไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีต่อผู้เสียหาย เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย ในการให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้เสียหายจึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติของ พนักงานสอบสวน ทั้งนี้การให้สิทธิผู้เสียหายติดตามผลความคืบหน้าของคดีนี้สามารถที่จะบรรลุถึง ความประสงค์ในคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่าง มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายไทยที่ เกี่ยวข้องนั้นยังไม่มีกำหนดถึงสิทธิในการติดตามผลความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนอย่าง ชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย จะต้องรู้ถึงสิทธิที่ผู้เสียหายมีและอธิบายให้ผู้เสียหายทราบอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักรและประเทศญี่ปุ่นกำหนดให้ผู้เสียหายสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในคดีและ ติดตามผลความคืบหน้าของคดี ในกรณีที่ผู้เสียหายต้องการที่จะทราบถึงขั้นตอนต่างๆ ในการสอบสวน ทั้งนี้ในต่างประเทศถือว่า ผู้เสียหายเป็นผู้ถูกระทำจึงมีมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายตั้งแต่ เริ่มต้นคดีไปจนจบกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งยังมีมาตรการในการตรวจสอบในทุกขั้นตอนเพื่อให้ ผู้เสียหายเชื่อมั่นว่าจะได้รับความยุติธรรมจากกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง แต่ถ้าหากเกิดการ กระทำความผิดดังกล่าวโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เสียหายก็มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาเช่นเดียวกัน

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การติดตามผลความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวน นั้น ตามกฎหมายไทยยังไม่มีการบัญญัติไว้แต่อย่างใด อาจส่งผลกระทบไปถึงการให้ข้อมูลด้านคดี ความต่อผู้เสียหายของพนักงานสอบสวน แต่เพื่อให้การดำเนินการในชั้นสอบสวนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพการติดตามผลของคดีโดยผู้เสียหายจึงเป็นมาตรการสำคัญในการเร่งรัดคดี แต่ กฎหมายไทยนั้นกลับไม่มีการบัญญัติถึงสิทธิในการติดตามผลในชั้นสอบสวนอย่างเหมาะสม จึง เป็นการทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายที่ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนมี ข้อบกพร่องและอาจถูกแทรกแซงจากผู้ต้องหาหรือญาติผู้ต้องหาทำให้เกิดการประวิงคดีหรือการค้า

คดีขึ้นได้ เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นไม่ได้บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิของเสียหายไว้อย่างชัดเจน เท่าที่ควรจะเป็น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดให้มีการบัญญัติถึงสิทธิในการติดตามผลในชั้นสอบสวนขึ้นมาโดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอย่างชัดเจนและให้มีผลสอดคล้องกับคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 เพื่อให้คดีความของผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการบัญญัติให้ผู้เสียหายสามารถติดตามทวงถามความคืบหน้าของคดีจากพนักงานสอบสวนและไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันในการให้ข้อมูลในทางคดีจึงต้องกำหนดให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้เสียหายตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในความคืบหน้าของคดี ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายไม่รู้สึกว่าการกระทำอีกครั้งหนึ่งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ และยังเป็นกระบวนการที่จะทำให้คดีความของผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมที่จะได้รับการคุ้มครองไปด้วย เพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับคดีนั้นสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องนั้นยังไม่มีกำหนดถึงการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายอย่างชัดเจนทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถที่จะติดตามความคืบหน้าของคดีได้ โดยพนักงานสอบสวนจะมีข้ออ้างทางกฎหมายที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นได้ ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายไว้อย่างชัดเจนรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็มีแนวทางที่ชัดเจนโดยผลของกฎหมายทำให้ผู้เสียหายของต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักรและประเทศญี่ปุ่น ได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายตามกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติไว้เป็นกฎหมายซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการเป็นตกผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักรและประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนามาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเป็นอย่างมาก แต่กฎหมายไทยนั้นกลับไม่มีการบัญญัติถึงการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมจึงเป็นการทำให้ผู้เสียหายถูกละเลยสิทธิในการนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นไม่ได้บัญญัติหลักกฎหมายในการ

คุ้มครองผู้เสียหายเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนให้มีความชัดเจนอย่างที่ควรจะเป็น จึงทำให้ผู้เสียหายถูกละเลยสิทธิในชั้นสอบสวนเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดให้มีการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจน เพื่อให้มีมาตรการที่แน่ชัดในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการบัญญัติให้มีการการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนี้ จะต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นหลักเพื่อที่ผู้เสียหายจะสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐในด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายได้รับความยุติธรรมและการเยียวยาจากรัฐโดยผลของกฎหมาย ไม่เป็นแต่เท่านั้นแต่ยังเป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ที่รัฐมีต่อผู้เสียหายและแสดงถึงมาตรการทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมซึ่งจะได้รับการคุ้มครองไปด้วย เพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งสิทธิและติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายนั้นสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

เพราะฉะนั้นสิ่งที่ประชาชนจะได้รับก่อนที่จะตกเป็นผู้เสียหายคือ สิทธิของผู้เสียหายที่จะต้องบัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายอย่างชัดเจน เนื่องจากที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นเข้าใจว่าเมื่อตกเป็นผู้เสียหายแล้วสามารถนำคดีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ แล้วขั้นตอนก่อนที่จะมีการนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก็ต้องผ่านกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนเป็นหลัก ซึ่งในส่วนนี้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการและหาทางแก้ไขกันมานานแต่ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ผู้วิจัยจึงสรุปโครงสร้างในการแก้ไขปัญหาในชั้นสอบสวนขึ้นมา ดังนี้

สำหรับ โครงสร้างกฎหมายในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในชั้นสอบสวนนั้นจะแบ่ง 4 ส่วนสำคัญ กล่าวคือ การกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจน หลักในการแจ้งสิทธิแก่ผู้เสียหายในชั้นสอบสวน และการติดตามผลความคืบหน้าทางคดีในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย รวมถึงการกำหนดระยะเวลาในการสรุปสำนวนคดีในชั้นสอบสวนซึ่งมีหลักการของการกำหนดโครงสร้างในกรณีดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

- 1) กรณีของการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายขึ้นมาให้ชัดเจน
- 2) กรณีการแจ้งสิทธิแก่ผู้เสียหายทราบในชั้นสอบสวน
- 3) กรณีการติดตามผลในชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย
- 4) กรณีการกำหนดระยะเวลาในการสรุปสำนวนคดีในชั้นสอบสวน

ซึ่งโครงสร้างในชั้นสอบสวนนี้จะแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นสอบสวนและ
แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน

จึงสามารถสรุปได้ว่า เมื่อมีการกำหนดสิทธิให้ผู้เสียหายไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญาอย่างชัดเจนแล้ว สมควรที่จะมีมาตรการที่จะเป็นหลักประกันว่าผู้เสียหายจะรู้ถึงสิทธิที่
รัฐกำหนดให้ ซึ่งก็คือ การแจ้งสิทธิเหล่านั้นให้ผู้เสียหายทราบโดยพนักงานสอบสวน โดยจะส่งผล
ให้พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดเพราะเมื่อบัญญัติเป็นกฎหมายแล้วย่อมต้องมี
โทษเช่นกัน ก็จะเป็นการทำให้ผู้เสียหายสามารถที่จะเรียกร้องสิทธิที่สูญเสียไปได้และเป็นมาตรการ
ที่รัดกุมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

เมื่อมีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายอย่างชัดเจนแล้วและมีการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบ
แล้วสิ่งสำคัญในกระบวนการยุติธรรมและเป็นสิ่งที่ผู้เสียหายต้องการคือ การทราบความเป็นไปของ
คดี โดยจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เสียหายรู้สึกถึงการดูแลเอาใจใส่และไม่ถูกทอดทิ้งจากหน่วยงานของรัฐ
ทำให้ผู้เสียหายสามารถที่จะติดตามตรวจสอบขั้นตอนในการทำคดีของพนักงานสอบสวนรวมถึง
คัดค้านหากกระบวนการในชั้นสอบสวนที่ขัดต่อกฎหมาย ทั้งยังทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณเข้าไปมี
ส่วนร่วมในคดีมากขึ้น

กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนนั้นยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เสียหายรู้สึกไว้วางใจใน
กระบวนการได้ เพราะฉะนั้นจึงสมควรที่มีมาตรการที่ชัดเจนที่จะทำให้ผู้เสียหายไม่รู้สึกว่าถูกเอารัด
เอาเปรียบหรือทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าพนักงานสอบสวนจะไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงสมควรที่จะ
กำหนดให้ผู้เสียหายสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในคดีให้มากที่สุดโดยไม่เสียกระบวนการสอบสวน
และผู้เสียหายสมควรที่จะมีสิทธิตามกฎหมายที่จะทวงถามความคืบหน้าของคดีในชั้นสอบสวนจาก
พนักงานสอบสวนเนื่องจากปัจจุบันผู้เสียหายเข้าใจว่าคุณมีสิทธิในการนำคดีเข้าสู่กระบวนการ
ยุติธรรมได้และจะต้องได้รับการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแต่ในทางกลับกัน
เจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถที่จะกระทำเช่นนั้น ได้อันมีสาเหตุมาจากกฎหมายที่ไม่ได้กำหนดไว้อย่าง
ชัดเจน ทั้งนี้ การแก้ไขกฎหมายจะเป็นการกำหนดหลักปฏิบัติที่เป็นแนวทางสำหรับพนักงาน
สอบสวนเพื่อไม่ให้มีการบิดเบือนที่จะให้ข้อมูลในทางคดีกับผู้เสียหายและทำให้คดีของผู้เสียหาย
สามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้น โครงสร้างของกฎหมายที่จะสามารถรับรองสิทธิของผู้เสียหายได้นั้นจะต้องอาศัยทั้งความต้องการของผู้เสียหายและขอบเขตของกฎหมายที่จะสามารถรับรองและคุ้มครองผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านทางกฎหมาย จึงจะทำให้การปฏิบัติต่อผู้เสียหายมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป และจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาระบบงานสอบสวนให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับผู้เสียหาย